

VTH
VERENIGING VAN
TOEZICHTHOUDERS
VAN HOGESCHOLEN

Nieuwsbrief 3 VTH – oktober 2024

Nieuws uit onze vereniging

Algemene Leden vergadering – 14 november

Op 14 november aanstaande vindt in Utrecht onze jaarlijkse ledenvergadering plaats. Een van de onderwerpen is de remuneratie van CvB en RvT. Ter voorbereiding ontvangt u een gespreksnotitie met nadere discussiepunten. Daarnaast wil het bestuur graag met u terugblikken op de realisatie van onze voornemens van het afgelopen jaar.

Seminar VH-VTH – 14 november

Aansluitend organiseren we samen met de VH een dinerbuffet en seminar. Hiervoor zijn zowel toezichthouders als collegeleden uitgenodigd. Gespreksonderwerpen zijn de actuele ontwikkelingen in het HBO en onze eerste ervaringen met de nieuwe Branchecode Goed Bestuur. Vorig jaar is bij het vaststellen van de Branchecode afgesproken na een jaar met elkaar de eerste ervaringen te delen. *Ons verzoek is voorafgaand aan dit seminar in uw RvT stil te staan hoe u de branchecode het afgelopen jaar heeft gebruikt en wat u daarbij is opgevallen, zodat we de discussie aan de hand van concrete ervaringen kunnen voeren. Het precieze programma volgt later.*

VTH Bijeenkomst Utrecht - Toekomst van het ho-stelsel

De RvT van Hogeschool Utrecht nodigt u samen met de VTH op 3 december 2024 uit voor een bijeenkomst met als thema: *Binariteit in het stelsel voor hoger onderwijs, tijd voor wat anders?* Op interactieve wijze zal gesproken worden over de ontwikkelingen van het hoger onderwijsstelsel, ook in de context van de nieuwe politieke verhoudingen en ambities. Twee RvT-leden van de HU, prof. dr. Marc Vermeulen en prof. dr. Ed Brinksma zullen een korte introductie geven. Aan de orde komen de verhouding tussen WO/HBO in een moderne kennisdynamiek, de meritocratische druk op tertiair onderwijs (ladder en waaier), de betekenis van MBO-niveau 4 en regionaal of globaal: de schaalconsequenties van keuzes in het HO. De bijeenkomst vindt plaats bij Hogeschool Utrecht op het Utrecht Science Park.

Vacature bestuurslid VTH

De VTH zoekt vanaf 1 januari 2025 een nieuw bestuurslid. Op deze datum loopt de zittingstermijn van huidig bestuurslid Ton Bestebreuer af bij Iselinge Hogeschool, en daarmee zijn VTH-bestuurslidmaatschap. Ton vertegenwoordigde in het bestuur de kleinere, mono sectorale hogescholen. Een eerdere oproep aan toezichthouders van mono sectorale hogescholen heeft nog geen kandidaat opgeleverd. Daarom is onze uitnodiging nu breder: wilt u als toezichthouder van een (bekostigde) hogeschool een actieve bijdrage leveren om de toezichthouders in het hbo te verenigen en onze vereniging te versterken, meldt u aan bij onze voorzitter, Peter van Laarhoven, pjmvanlaarhoven@gmail.com

Vacature secretaris VTH

Per 1 januari 2025 komt ook de vacature van secretaris vacant. Onze huidige secretaris heeft aangegeven vanwege persoonlijke omstandigheden haar functie neer te moeten leggen. Via deze link <https://www.vth.nu/wp-content/uploads/2024/09/Vacature-secretaris-VTH.pdf> is de vacaturetekst te downloaden. De reactietermijn eindigt op 20 oktober aanstaande. Nadere informatie over deze functie, die een omvang beslaat van 16 uur per week, kan ingewonnen worden bij Arian van Staa.

VTH Bijeenkomst Breda – Innovatiekracht in de regio

De RvT's van BUAs en hogeschool Zeeland organiseren samen op 22 januari 2025 een bijeenkomst over het thema *Innovatiekracht in de regio met praktijkgericht onderzoek en regionale kennisnetwerken*. Het thema wordt de komende maanden nader uitgewerkt.

Het bestuur feliciteert nieuwe leden van Raden van Toezicht:

- Per 1 juli is ir. H.C. (Henrike) Branderhorst gestart als RvT-lid op Saxion
- Per 1 juli is dr. L.J. (Laurens) de Graaf gestart op de HAN als RvT-lid
- Per 1 september is mr. F.T. (Folkert) Hiemstra gestart als RvT-lid op Hogeschool Zeeland
- Op 1 januari 2025 start H.J. (Erik) Dannenberg als voorzitter van de RvT van de CHE

Nieuws van de VTH-Academie

De VTH-Academie heeft een tweede opleiding in voorbereiding met als thema *Toezicht houden op onderzoek in het HBO*. In de bijlage vindt u meer informatie. De eendaagse opleiding wordt op 16 april 2025 aangeboden. De doelgroep zijn toezichthouders die nog niet geheel bekend zijn met de sector of personen die een gedegen update met betrekking tot de laatste ontwikkelingen willen hebben. De opleiding wordt ingericht in samenwerking met dr. Elisabeth Minnemann (voorzitter CvB Haagse Hogeschool) en dr. Henno Theisens (lector Public Governance Haagse hogeschool, vicevoorzitter RvT Hogeschool van Amsterdam en lid RvT ROC Albeda).

Momenteel wordt ook een *boardroom challenge* voorbereid voor toezichthouders in het hbo. Toezichthouders brengen een vraagstuk in om er vervolgens met behulp van een uitdagende werkvorm met elkaar over in gesprek te gaan. Het eerste thema dat is ingebracht concentreert zich op de vraag wat bezuinigingen op het hoger onderwijs betekenen voor u als toezichthouder. Een zeer actuele kwestie gezien de voorstellen van dit huidige kabinet. In een volgende Nieuwsbrief en op de website van de VTH-Academie zal de datum bekend worden gemaakt.

Het werkprogramma van de VTH-Academie biedt naast een aanbod dat zich specifiek richt op het HBO, ook cursussen die open staan voor toezichthouders uit onderwijs, zorg & welzijn en woningbouw. De agenda van deze opleidingen vindt u onderaan deze Nieuwsbrief.

Nieuws uit het HBO

Op 17 september is de Rijksbegroting op Prinsjesdag gepresenteerd. Kort daarvoor heeft het kabinet het regeerprogramma bekend gemaakt. Veel van de maatregelen en voorgenomen beleid waren al eerder bekend gemaakt in het hoofdlijnenakkoord. In het nieuws is veel aandacht geweest voor het feit dat de komende jaren het hoger onderwijs 1 miljard Euro gekort zal worden. Het grootste deel van de bezuinigingen komt terecht bij de onderzoeks- en innovatieagenda. Deze middelen waren voor met name universiteiten vrijgemaakt door het vorige kabinet in onder andere het Groeifonds. Het hbo krijgt ook een stevige bezuinigingsopdracht: het zal ruim 15% van zijn lumpsum middelen de komende jaren inleveren. Niet alleen door geprognosticeerde lagere studentenaantallen. Bezuinigingen op internationale studenten (oplopend tot jaarlijks -90 miljoen Euro in 2029) en het doorvoeren van een langstudeerboete (oplopend tot jaarlijks -150 miljoen Euro in 2029) zijn al pro forma ingeboekt. De lobby van de VH om extra middelen beschikbaar te stellen voor krimp, is (nog) niet succesvol gebleken. Voor de periode 2025-2027 blijven de eerder toegekende krimp-middelen beschikbaar, maar op de langere termijn zal in een nieuwe vorm van capaciteitsbekostiging rekening moeten gaan houden met regiobekostiging.

Positief in het regeerakkoord is dat er geen korting is voorzien op de onderzoeksmiddelen voor het hbo. Tot en met 2031 blijft voor het onderzoek in het hbo jaarlijks 39 miljoen Euro beschikbaar. Het kabinet wil verder inzetten op de verhoging van de productiviteit van het MKB, onder meer door het verbeteren van valorisatie. Veel aandacht is er in het regeerakkoord voor het thema een Leven Lang Ontwikkelen. Het kabinet ziet om- en bijscholing als cruciaal voor onze arbeidsmarkt en samenleving. De huidige LLO-onderwijsagenda blijft onverminderd van kracht. Hierbij moet opgemerkt worden dat het hbo momenteel hard investeert in het ontwikkelen van een LLO-opleidingsaanbod, maar in tegenstelling tot private hogescholen, nog geen speler van betekenis is.

Data

Dit schema vullen we de komende periode aan met vastgestelde data voor cursussen, regionale bijeenkomsten & Webinars

Datum & locatie	Thema	Doelgroep	Aanmelden
14 november 2024 17:00 – 18:00 uur Domstad, Utrecht	Algemene Ledenvergadering VTH	RvT-leden	VTH-secretariaat: secretariaat@vth.nu
14 november 2024 18:00 – 19:00 uur Dinerbuffet 19:00 – 21:00 Seminar Domstad, Utrecht	Seminar VH-VTH <i>Actualiteit en eerste ervaringen Branche-code Goed Bestuur</i>	RvT- en CvB-leden	Vereniging Hogescholen: https://forms.office.com/e/AyFwgzhEY0
3 december 2024 18:00 – 20:30 HU Science Park, Utrecht	Themabijeenkomst i.s.m. RvT Hogeschool Utrecht <i>Binariteit in het stelsel voor hoger onderwijs, tijd voor wat anders?</i>	RvT-leden	VTH-secretariaat: secretariaat@vth.nu
22 januari 2025 18:00 – 20:30 BUAs, Breda	Themabijeenkomst i.s.m. RvT's BUAs en hogeschool Zeeland <i>Innovatiekracht in de regio</i>	RvT-leden	VTH-secretariaat: secretariaat@vth.nu
16 april 2025 14:00 – 20:00 Midden van het land	Module Het Hoger Beroepsonderwijs <i>Toezicht houden op onderzoek</i>	RvT-leden met interesse/ portefeuille toezicht op praktijkgericht onderzoek	VTH-Academie https://vthacademie.nl/

Voor vragen en reacties kunt u mailen met onze secretaris. Hier kunt u ook terecht om vacatures voor toezichthouders te plaatsen op onze website.

Arian.van.staa@vth.nu

Opleidingsagenda VTH Academie

De volgende opleidingen gaan dit najaar van start en hebben nog enkele deelnemersplaatsen beschikbaar. Deze opleidingen staan open voor toezichthouders uit verschillende publieke sectoren. U kunt op de opleidingstitel klikken voor meer informatie over de specifieke opleiding. Op de website van de VTH Academie vindt u het volledige programma en kunt u zich tevens inschrijven voor de opleidingen.

9 oktober 2024	Ethiek van governance en governance van ethiek
17 oktober 2024	Leergang de startende toezichthouder in onderwijs
6 november 2024	Effectief vergaderen in de boardroom
12 november 2024	Waardegedreven Toezicht
13 november 2024	Leergang voor de voorzitter
19 november 2024	Leergang voor de voorzitter
21 november 2024	Leergang de startende toezichthouder in onderwijs
3 december 2024	Strategisch Partnerschap

Bijlage

Toelichting op opleiding vanuit VTH-Academie: Toezicht houden op Onderzoek – module 2 - Het Nederlandse Hoger Beroepsonderwijsstelsel

Deze compacte eendaagse opleiding geeft inzicht in de positie van het hoger beroepsonderwijs in het onderwijsbestel en de strategische uitdagingen van hogescholen. De focus ligt op toezichthouden op praktijkgericht onderzoek. Behalve basiskennis over het stelsel, recente ontwikkelingen, veel voorkomende uitdagingen en de kansen die hoogwaardig praktijkgericht onderzoek biedt, wordt u in uw rol als toezichthouder op praktijkgericht onderzoek uitgedaagd.

Onderwerpen die aan de orde komen zijn onder andere feiten en cijfers over praktijkgericht onderzoek; de inrichting en de vormgeving van kwalitatief hoogwaardig onderzoek en de uitdagingen die dat voor hogescholen meebrengt; de kansen voor de instelling voortvloeiend uit hoogstaand praktijkgericht onderzoek, zoals het vergroten van onderwijskwaliteit en maatschappelijke impact en kansen en uitdagingen voor goed toezicht op praktijkgericht onderzoek.

Er wordt op basis van realistische casuïstiek, waaronder de casuïstiek die u zelf inbrengt, een vertaling gemaakt naar uw rol als toezichthouder en uw taak om niet alleen toe te zien op de basiskwaliteit van praktijkgericht onderzoek maar bovendien kwaliteit toe te voegen aan de lange termijn ontwikkeling ervan.

Wat brengt deze sessie u en uw raad? Het vergroot en actualiseert uw basiskennis; geeft u zicht op het totale (in- en externe) speelveld, historie en de toekomst; brengt u inzicht in de concrete veranderingen in financiering en de consequenties daarvan en in welke impact deze ontwikkelingen in praktijkgericht onderzoek op de instellingen hebben. U leert vanuit de praktijk van anderen en verscherpt uw inzicht in uw rol als toezichthouder in de kwaliteit van praktijkgericht onderzoek. Tot slot ontvangt u handvatten voor een constructieve dialoog met de bestuurder over de ontwikkeling van praktijkgericht onderzoek.

N.B. In de opleiding Het Nederlandse hoger beroepsonderwijs stelsel I staat de financiering en kwaliteitszorg van het stelsel centraal. Deze opleiding wordt in het voorjaar van 2025 herhaald.

Korte terugblik Webinar kabinetsplannen

Op 24 september jongstleden namen bijna 40 toezichthouders deel aan het VTH Webinar over de nieuwe kabinetsplannen. Na een inleiding van toezichthouder, oud HBO-bestuurder en voormalig lid van de Eerste Kamer Henk Pijlman is van gedachten gewisseld over de inhoud en opvolging van de kabinetsplannen. Pijlman duidde enkele positieve elementen in de kabinetsplannen, zoals het benadrukken van de positie van het HBO in het stelsel en het ontzien van bezuinigingen op het onderzoeksbudget voor het HBO. Hij benoemde daarnaast een aantal zorgen. De bezuinigingen zijn voor een deel bekend, maar voor een mogelijk nog groter deel nog onbekend. Hij ziet de dreiging van een dalende instroom van internationale studenten, die voor veel universiteiten en hogescholen een fiks deel van de studentenaantallen bepalen. Verder vindt hij de langstudeerderboete die over twee jaar gerealiseerd moet zijn, een bedreiging voor zittende en nieuwe studenten. Dit komt bovenop de al de bestaande opgave om de demografische veranderingen het hoofd te bieden. Overigens is daarbij wel de verwachting dat, mede als gevolg van de langstudeerderboete, aankomende studenten wel iets vaker zullen kiezen voor het HBO in plaats van het universitair onderwijs.

Na de inleiding wisselden de deelnemers van gedachten hoe we als toezichthouders ons tot deze voornemens kunnen verhouden. Gesproken is over het aanwenden van bestaande contacten in bestuurlijke overleggen en politieke partijen om de zaak van het HBO te bepleiten, waarbij het realisme is dat we beter een of enkele speerpunten kunnen kiezen dan op alle fronten te strijden. Ten tweede kwam aan de orde de verhouding tot onze besturen die de *lead* hebben bij de noodzakelijke koerswijzigingen maar in onze raden een klankbord kunnen vinden, waarbij het brede gevoel nu is dat we zeker niet volledig op de rem moeten gaan staan met nieuwe plannen of uitgaven, maar wel het gas moeten loslaten in verband met de diverse dreigingen. Ten derde kwam aan de orde dat het voorstelbaar is dat we moeten komen tot een collegiale herschikking van opleidingen, omdat dalende studentenaantallen ertoe kunnen leiden dat steeds meer opleidingen niet meer kostendekkend kunnen worden gerealiseerd. Colleges en raden van toezicht moeten samen het organisatiebelang en het bredere maatschappelijk belang wegen en bereid zijn tot een herschikking van opleidingen in het maatschappelijk belang, ook als dat binnen de eigen organisatie op onderdelen lastig is. Enkele collega's noemden geslaagde voorbeelden van dergelijke herschikkingen die mogelijk onvermijdelijk zijn.

Terugblik Bijeenkomst Zwolle

Op 26 juni jongstleden vond op hogeschool VIAA de bijeenkomst plaats met als thema regionale samenwerking. Dr. Angelien Sanderman (voorzitter CvB Hogeschool Leiden en portefeuillehouder VH-bestuurscommissie Vitale Regio's) ging in haar presentatie in op wat Vitale Regio's betekenen voor de sector en afzonderlijke hogescholen. Vervolgens hield René Smit, (ex-)bestuurder en toezichthouder in o.a. onderwijs en zorg (ZorgSaam zorggroep in Zeeuws-Vlaanderen) een korte inleiding over de aanpak die in de regio Zeeuws-Vlaanderen is gekozen. In deze regio zijn blijvende tekorten aan zorgprofessionals. Elkaar blijven beconcurreren is hier geen oplossing meer, intensieve samenwerking is de gemeenschappelijke opdracht. Na deze inleidingen bespraken de aanwezige toezichthouders met elkaar voorbeelden van samenwerking en vraagstukken die spelen in met name de regio Noord Oost Nederland op het terrein van krimp, financiering en regionale samenwerking.